

2025-2028

Daltonboek Dr. M.L. Kingschool

Openbare Daltonschool

Dr. M.L. Kingschool

Hoofdlocatie: Clematisstraat 39, 7591 XJ,
Denekamp

Inleiding

Voor u ligt het Daltonboek van de Dr. M.L. Kingschool te Denekamp. Het doel dat wij met dit boek nastreven is op een duidelijk manier uiteenzetten waar wij als Daltonschool staan en waar wij in de toekomst naartoe willen.

Dit Daltonboek is een naslagwerk voor ons als leerkrachten, voor toekomstige collega's, invallers en een informatiebron voor ouders en andere belangstellenden. In dit boekwerk staat omschreven hoe wij als team van de Kingschool Daltononderwijs vormgeven binnen onze school.

Natuurlijk gaat het er niet om dat alles mooi opgeschreven is, het gaat er om dat er in de praktijk op een goede efficiënte manier met de leerlingen gewerkt wordt. Mede daarom zal dit een ontwikkelend document zijn, het onderwijs ontwikkelt zich waardoor je soms je werkwijze aan moet passen of je denkbeelden bij moet stellen.

Wij zijn zelfstandige, verantwoordelijke leerkrachten die binnen de geboden vrijheden het maximale uit de leerlingen proberen te halen. Wij zijn een lerende school en steeds bezig om het Daltononderwijs naar een hoger niveau te brengen.

Namens de directie en het onderwijskundig personeel van de Kingschool.

Sacha Lohrmann

Emma Kuilder

Daan Steffens

Daltoncoördinatoren

*'Wat we nodig hebben in deze
maatschappij, zijn mensen zonder
vrees.'*

Helen Parkhurst

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Inhoudsopgave	2
Terugblik	3
1. Relatie met andere beleidsplannen	4
1.1 Het schoolplan	4
1.2 De schoolgids	4
1.3 Overige plannen	4
2. Daltononderwijs is een bewuste keuze	5
2.1 Wat is Dalton?	5
De Kingschool en haar 10 Dalton-kernwaarden	6
2.2 Rollen waarop de school onder andere voorbereid	9
2.3 Hier staan we voor	10
2.4 Posities binnen de school	12
2.5 Daltonontwikkelingen van de school wij we trots op zijn	13
3. Dalton in de praktijk	14
3.1 Dagkleuren	14
3.2 Dagprogramma en weekprogramma	15
3.3 Symbolen op school	16
3.4 Weektaak	18
3.5 Klastaken en hulpjes	28
3.6 Zelfcorrectie	29
3.7 Uitgestelde aandacht	31
3.8 Werkplekken	33
3.9 Werkmaterialen	34
3.10 Keuzewerk	36
3.11 Evaluatie en reflectie	38
3.12 Samenwerken en samen werken	40
3.13 Werkvormen samenwerken (coöperatief leren)	42
3.14 Leerlingenraad	43
3.15 Zorg voor de klas, zorg voor de school	44
4. Informatie en rapportage	45
4.1 Rapportfolio	46
5. Daltononderwijs in ontwikkeling	47
6. Bijlagen	52

Terugblik

Op de Dr. M.L. Kingschool willen we het onderwijs aan laten sluiten bij de belangstelling en het niveau van elk kind. Om dit zo optimaal mogelijk te doen, hebben we gezocht naar een vorm van onderwijs die dat mogelijk maakt. Die hebben we gevonden in het Daltononderwijs.

Iedere vijf jaar wordt door de Nederlandse Dalton Vereniging getoetst of wij de Daltonlicentie mogen houden. In 2018 hebben we weer een verlenging van vijf jaar gekregen.

De Daltoncoördinator bezoekt de bijeenkomsten in Deventer. Deze bijeenkomsten zijn gevuld met nieuwe ideeën en ervaringen van andere Daltonscholen waar wij als school uiteraard ons voordeel mee doen. De Daltoncoördinator bewaakt de gemaakte afspraken en voert vernieuwingen, in overleg met het team, in.

Alle leerkrachten op de Kingschool zijn in het bezit of zijn bezig met het behalen van het Daltoncertificaat. Deze certificaten vinden wij als school belangrijk om kwalitatief goed Daltononderwijs te bieden aan onze leerlingen.

1. Relatie met andere beleidsplannen

1.1 Het schoolplan

Iedere Nederlandse school heeft een schoolplan, waarin uitgebreid wordt verwoord hoe er wordt gewerkt, waarom er zo wordt gewerkt, welke materialen daarbij worden gebruikt en wat de ontwikkelingsplannen voor een periode van vier schooljaren zijn. De reikwijdte van het schoolplan is daarmee groter dan die van het plan dat nu voor u ligt.

In dit Daltonplan worden voornamelijk de praktische afspraken beschreven die binnen het onderwijsteam zijn gemaakt om ervoor te zorgen dat onze school een Daltonschool is en blijft. Dat maakt dit document tot een aanvulling op ons schoolplan.

1.2 De schoolgids

In deze gids staat veel praktische informatie voor ouders, maar er wordt ook in uitgelegd wat Daltononderwijs inhoudt. Er is echter beperkte ruimte om over dit onderwerp uit te wijden. Het blijft bij een uiteenzetting op hoofdpunten.

Wie door de tekst in de schoolgids geïnteresseerd is geraakt in het Daltononderwijs en meer gedetailleerd wil weten hoe er in de praktijk mee wordt gewerkt, kan verdieping vinden in dit Daltonplan.

1.3 Overige plannen

Het basisonderwijs kent verder ook het onderwijsondersteuningsprofiel en de ondersteuningsroute.

Voor beide plannen geldt, dat het Daltonelement er niet direct in te herkennen zal zijn, maar dat door ons Daltononderwijs er tijd en ruimte beschikbaar komt voor de individuele aandacht voor ieder kind. Dit komt ten uiting middels de verschillende gesprekken die we met een leerling hebben (hoop- en droomgesprekken, Snappetgesprekken, voortgangsgesprekken etc.) om zo verantwoordelijkheid en eigenaarschap voor het eigen leerproces te stimuleren. Wij streven ernaar om door de inzet van personeel en door de Daltonwerkwijze veel tijd te besteden aan de individuele leerlingen, waardoor er aandacht en tijd is voor ieder kind met zijn of haar behoeften en interesses.

2. Daltononderwijs is een bewuste keuze

Op onze school wordt volgens de principes van Daltononderwijs les gegeven, omdat de leerkrachten een bepaalde visie hebben op de maatschappij, op hoe je als (volwassen) mens in die maatschappij zou moeten functioneren. Daarop is een visie gebaseerd op de opvoeding van en het onderwijs aan kinderen.

In 2005 was het honderd jaar geleden dat Helen Parkhurst in Amerika begon te experimenteren met een nieuwe vorm van onderwijs. In 1922 legde ze haar ideeën vast. Maar daarmee was de ontwikkeling van het Daltononderwijs niet voorbij.

*'Dalton is no
method, no system,
Dalton is an
influence, a way of
life.'*

Helen Parkhurst

2.1 Wat is Dalton?

Dalton is een manier van werken en omgaan met elkaar. Een Daltonschool schept ruimte en geeft kinderen de gelegenheid om zelfstandig of samen te werken aan een taak.

De vijf principes 'vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid, samenwerken, reflectie en effectiviteit' vormen het uitgangspunt voor de Daltonaanpak.

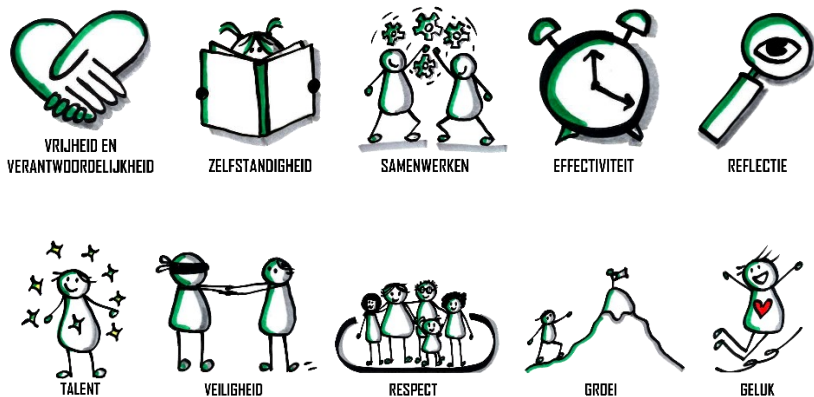
De taak is het middel om die principes te verwezenlijken.

Kenmerkend van het Daltononderwijs is dat het zich steeds aanpast aan de veranderende eisen en verwachtingen van de samenleving. De bovenbeschreven principes blijven overeind, maar hebben door de jaren heen andere accenten gekregen.

De Kingschool en haar 10 Dalton-kernwaarden

Het Daltononderwijs gaat in de basis uit van vijf bovengenoemde kernwaarden. Bij deze kernwaarden zit een opbouw door de gehele schoolloopbaan. De ontwikkeling daarvan verloopt heel geleidelijk. Alles begint spelenderwijs bij de kleuters en naarmate de kinderen ouder worden, wordt een steeds grotere mate van bv. zelfstandigheid en samenwerking verwacht.

Hoewel deze vijf kernwaarden een groot deel van ons onderwijs 'raakt', omvatten deze niet ons hele onderwijs. Ons Daltononderwijs is veel breder. Zo hebben wij als school gekozen voor tien Daltonkernwaarden die hieronder, één voor één, gepresenteerd worden.

Vijf basis Dalton-kernwaarden

Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn in onze ogen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het Daltononderwijs ziet een mens / kind als een persoon die zelf mag en kan kiezen, maar die voor de gevolgen van zijn keuzes ook de verantwoordelijkheid draagt. Bij het Daltononderwijs krijgen leerlingen het vertrouwen van de leerkracht dat ze hun taak zullen uitvoeren en worden daar ook zelf (grotendeels) verantwoordelijk voor gemaakt. Dat vraagt een meer volgende en coachende houding van de leerkracht; vertrouwen geven waar het kan, maar ingrijpen wanneer het nodig is (verantwoording vragen)

Zelfstandigheid betekent voor ons onderwijs dat kinderen leren keuzes maken, problemen kunnen oplossen, dat kinderen verantwoording nemen voor wat ze hebben gekozen en dat ze als zelfstandig persoon kunnen functioneren binnen de maatschappij. Middels het planbord in de onderbouw en in de hogere groepen de weektaak wordt duidelijk gemaakt welke taken van de leerling verwacht worden.

Overall in het leven zal blijken dat een mens ondanks zijn vrijheid en zelfstandigheid, niet zonder zijn medemens kan. Een medemens om te steunen en om steun van te krijgen. Een medemens ook, die de grens van de persoonlijke vrijheid mede bepaalt. De grens van de individuele vrijheid wordt altijd gevormd door de vrijheid van de ander. Wij vinden het daarom heel belangrijk dat kinderen leren samenwerken met verschillende leerlingen uit verschillende groepen. Samenwerken is van groot belang om onze maatschappij draaiende te houden en daarom kun je niet vroeg genoeg leren goed met anderen om te gaan. Vanaf het moment dat uw kind als kleuter bij ons binnenkomt tot het moment dat hij als bijna-puber onze school verlaat, zal hij op tal van manieren met de andere kinderen samenwerken. Dit door onder andere elke week een maatjestaak uit te voeren, soms ook met kinderen die de leerling niet meteen zelf zou hebben uitgezocht (zo gaat het in het 'echte' leven immers ook!).

De mate van effectiviteit van ons onderwijs is van belang voor kinderen, daarom willen wij de schooldag van kinderen op een zo effectief mogelijke manier vullen met inachtneming van onze (Dalton)kijk op kinderen. Op deze wijze is het leerrendement voor leerlingen het grootst.

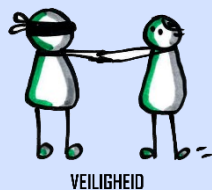

Door na te denken over wat je gaat doen, wat je aan het doen bent of wat je hebt gedaan, leer je over je eigen gedrag en dat van anderen. Je leert jezelf en anderen begrijpen en daardoor leer je meer over je eigen kunnen en over hoe je met anderen om kunt gaan. Reflectie vindt elke dag plaats, op verschillende momenten en tijdens verschillende werkvormen. Reflectie kan alleen, maar ook samen in tweetallen of met de hele groep.

Vijf aanvullende dalton-kernwaarden

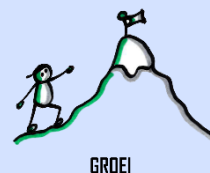
"Geef ons je talent, je krijgt er een toekomst voor terug". Talent is blijvend en voor iedere leerling uniek. Op de Kingschool willen we kinderen laten stralen. Wij zien talent niet als iets wat iemand goed kan. Bij ons bestaat talent uit iets doen wat je leuk vindt, waar je nieuwsgierig naar bent en waar je voldoening uit haalt. Talent is iets dat moeiteloos gaat! (H)erkenning van talent geeft geluk, welbevinden en betrokkenheid en motiveert leerlingen om te leren.

Als leerlingen zich veilig voelen op school en voldoende vrienden hebben, zijn ze gemotiveerder en verbeteren de leerprestaties. Op de Kingschool hebben we daarom niet alleen oog voor de cognitieve ontwikkeling (taal en rekenen), maar evenzo ook voor hun sociale veiligheid, hun relaties en het welbevinden van de leerlingen.

Respect hebben voor anderen is een belangrijke kwaliteit om leerlingen op jonge leeftijd te leren. Het stimuleert positief gedrag zoals empathie, vriendelijkheid, oprechtheid en eerlijkheid. Voor kinderen is het van belang dat ze het gevoel hebben dat ze ertoe doen. Respect betekent ook hoge verwachtingen hebben van kinderen, nooit opgeven, vertrouwen hebben in hun mogelijkheden.

Inzicht in je eigen ontwikkeling ('groei') valt en staat met je mindset. De term 'mindset' staat voor de overtuiging die leerlingen hebben over hun intelligentie, kwaliteiten en talenten en de veranderbaarheid daarvan. Op de Kingschool werken we aan een groeimindset dat zorgt voor motivatie, doorzettingsvermogen en zin in leren. Kinderen met een groeimindset zijn ervan overtuigd dat je in staat bent om te ontwikkelen door te leren en ervaringen op te doen.

Jezelf kunnen zijn, omringd zijn door anderen en je goed voelen zijn aspecten die van invloed zijn op je geluk. Gelukkige leren beter, zijn weerbaarder, staan open voor nieuwe kennis en dragen bij aan een positief klasklimaat waarin leerlingen de basis leggen om samen gelukkig te zijn. Een fijn klasklimaat zorgt voor verbondenheid, steun en dankbaarheid. Niet voor niets is de eerste stap in ons onderwijs kinderen geluk te laten ervaren.

2.2 Rollen waarop de school onder andere voorbereid

Het kind in het vervolgonderwijs

Niet alleen het traditionele "huiswerk maken" vraagt van de kinderen dat ze bovengenoemde vaardigheden beheersen. De ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs doen een steeds groter beroep op de zelfstandigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen. Zij zullen ook steeds vaker projecten en studieopdrachten krijgen waarbij je niet individueel, maar samen met medescholieren moet werken. In het onderwijs is deze manier van werken al veel langer gebruikelijk.

De volwassene als beroepsbeoefenaar

Beroepen waarbij je in je eentje werkt en alleen maar moet doen wat de baas je opdraagt, komen nauwelijks (meer) voor.

In de meeste beroepen in onze moderne, Westerse kennismaatschappij worden initiatief, verantwoordelijkheidsgevoel en creativiteit verwacht. Vaak zal er moeten worden overlegd met collega's, met opdrachtgevers en met diverse instanties. Zowel zelfstandigheid als het goed kunnen samenwerken, en tevens hier verantwoordelijkheid voor kunnen en durven nemen, zijn daarbij essentieel. Daarnaast is kunnen reflecteren op je eigen handelen een 'must' om je te blijven ontwikkelen.

De volwassene als medeburger

De maatschappij is gebaat bij mensen die zich actief inzetten voor de samenleving: mensen die zich verantwoordelijk voelen voor hun medemens en daarom bijvoorbeeld vrijwilligerswerk willen doen, mensen die geëngageerd zijn en willen deelnemen aan de democratische processen in de samenleving en mensen die oog hebben voor hun medemensen.

2.3 Hier staan we voor

De thema's vrijheid en verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerken, reflectie, effectiviteit en borging worden door alle Daltonbasisscholen onderschreven, maar de uitwerking verschilt. Dit geldt ook voor onze school.

Op school leren we de kinderen om vaardigheden te ontwikkelen en kunnen ze hiermee experimenteren, zodat ze goed voorbereid worden op hun volwassen leven. In het overzicht staat omschreven welke accenten wij op de Kingschool willen aanbrengen.

1. De basis van al ons handelen moet zijn gericht op het creëren van een pedagogisch klimaat waarin de **sociale en emotionele veiligheid voor het kind** gewaarborgd wordt.
2. In de dagelijkse activiteiten loopt het **ontwikkelen van waardenbesef en oordeelsvermogen** als een rode draad door ons onderwijs. Kinderen en volwassenen moeten elkaar respecteren.
3. Er wordt **rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen**. Hiervoor is het nodig de ontwikkeling van het kind goed in de gaten te houden. Het betreft hier niet alleen verschillen in cognitieve vaardigheden, maar ook verschillen in bijvoorbeeld belangstelling, werkhouding en creativiteit.
4. **Vertrouwen** betekent dat de leerkracht een deel van de verantwoordelijkheid voor het leren bij het kind legt. Essentieel hierbij is het geven van feedback en het begeleiden van de leerling.
5. Leerlingen moeten leren **allerlei informatiebronnen** te **hanteren en te beoordelen**.
6. Er wordt gestreefd naar een **grote variatie in werkvormen** en materialen waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de belevingswereld van het kind.
7. Kinderen wordt geleerd naar hun eigen handelen en werken te kijken en hier **continu** op te **reflecteren**. Dit kan op verschillende niveaus; door de kinderen zelf, door de leerkracht of door medeleerlingen.

Kenmerken van onze school in trefwoorden

De hier genoemde onderwerpen zijn grotendeels uitgewerkt en beschreven in dit Daltonplan. Ook wat hier is vastgelegd, zal regelmatig onderwerp van bespreking zijn en blijven en nieuwe onderwerpen kunnen uiteraard ook ter sprake komen. Zo hoort het ook. Onderwijs en dus ook onze school is nooit af en blijft in ontwikkeling.

2.4 Posities binnen de school

Binnen onze school hebben wij verschillende rollen en posities. Hieronder leggen we ze nader uit. Alle posities zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het Daltononderwijs van een school laat zich maar voor een deel vastleggen in afspraken. Het belangrijkste is en blijft altijd de leerkracht als persoon. Deze heeft: "Dalton tussen de oren zitten". Dat is een bepaalde houding ten opzichte van kinderen en ten opzichte van het onderwijs. Een houding die zich erdoor kenmerkt dat je bijvoorbeeld kinderen geen oplossingen geeft, dat je ze stimuleert zelf na te denken, dat je oog hebt voor werkvormen die samenwerking bevorderen, dat je hier en daar een stapje terug wilt doen om kinderen de gelegenheid te bieden om zelf verantwoordelijkheid te dragen en ga zo maar door. De leerkracht is het hart van het (Dalton)onderwijs.

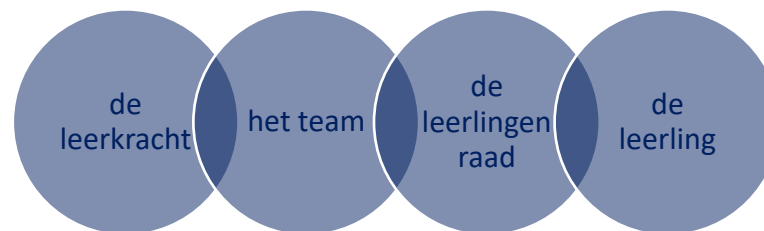
Vanuit de Daltonoptiek gezien, opereert een leerkracht per definitie niet solistisch. Hij of zij functioneert in een team. Binnen dit team inspireer je en ondersteun je elkaar. In teambijeenkomsten wordt de ontwikkeling van de school vorm gegeven. Daarnaast komt Dalton elke keer op de teamvergaderingen aan bod zodat nieuwe ontwikkelingen, ideeën en ervaringen besproken worden. Doel is om continu het Daltononderwijs te verbeteren en (gemaakte) afspraken te borgen.

Uit de groepen 5 tot en met 8 worden per groep twee leerlingen gekozen door middel van stemming (democratie) of loting. De raad is er voor de leerlingen op school. Zij houden rekening met de wensen en ideeën van de leerlingen van onze school. Ongeveer acht keer per jaar komt de leerlingenraad bijeen. Er wordt samen met een leerkracht vergaderd over zaken die op school spelen. De leerlingen kunnen zelf ook onderwerpen inbrengen. Voorbeeld zijn bijv. de website, het speelplein, sport, werkwijze op school etc. De onderwerpen die door leerlingen worden ingebracht, worden heel serieus genomen. Tevens wordt alles teruggekoppeld naar de eigen groep. Ook worden lagere groepen geïnformeerd.

De leerlingen zijn de actieve deelnemers van ons Daltononderwijs. Zij geven invulling aan de taken en opdrachten die aan hen gegeven worden of die met hen worden opgezet. Zij denken na over hun eigen kunnen en handelen.

2.5 Daltonontwikkelingen van de school wij we trots op zijn

goede sfeer	saamhorigheid	positief leerklimaat
doorgaande Daltonlijn	eigenaarschap	ruim aanbod gedifferentieerd werk, volop uitdaging
Daltonbord Daltonwand	verschillende gespreksvormen met leerlingen	rapportfolio
weektaak planbord	leerlingenraad	ouderbetrokkenheid
	Leerkracht is een coach	

3. Dalton in de praktijk

3.1 Dagkleuren

Iedere dag van de week wordt in de hele school aangegeven met een vaste kleur. Deze kleuren structureren de week voor de kinderen, wat hen helpt om een planning te kunnen maken. De kleuren zijn in elke groep zichtbaar, zodat het kind steeds kan zien "waar we in de week zijn". Daarnaast worden de dagkleuren gebruikt bij de planning.

Kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt de dag van vandaag aangegeven op het Daltonbord. In de ochtendkring wordt dit besproken. Op het planbord van de kleutergroepen geeft een kind met een kleur aan op welke dag hij / zij de taak gaat doen/plant.

Vanaf midden groep 3 t/m groep 8

De kinderen geven in groep 3, op de weektaak, met de dagkleur aan dat ze een bepaalde opdracht af hebben gekregen. Vanaf groep 4 maken de kinderen gebruik van een digitale weektaak. Via deze app plannen de leerlingen hun taken. Wanneer ze een taak afgerond hebben wordt deze door de leerling 'afgestreept' en geëvalueerd.

Het 'plannen' en 'afstrepen' van de taak (en wanneer) geeft de leerkracht informatie over de leerstijl van het kind en biedt de mogelijkheid om hem hierbij te begeleiden. Een kind dat in het begin weinig productief is en vervolgens alles op het laatste moment moet maken, moet geleerd worden dit beter te spreiden. De kinderen plannen aan het begin van de week op welke dag ze bepaalde taken denken te gaan doen.

Maandag

Dinsdag

Woensdag

Donderdag

Vrijdag

Zaterdag / Zondag

Geel
Rood
Roze
Paars
Blauw
Groen

Daltonaspecten in relatie met... de dagkleuren	
vrijheid en verantwoordelijkheid	Verantwoordelijk zijn voor de taken die je zelf heb gepland en het bijhouden van de vorderingen gedurende de week.
zelfstandigheid	Zelfstandig administreren van de taken.
samenwerking	Leerlingen leren overleggen en plannen over opdrachten waarbij ze moeten samenwerken.
reflectie	De leerling denkt vooraf na over de hoeveelheid werk van een bepaalde taak en kan naderhand nagaan of hij deze tijd juist had ingeschat.
effectiviteit	Leerlingen zien hoe effectief zij zelf werken en dankzij de administratie op de taak kan de leerkracht inspelen op de effectiviteit die door de leerlingen tentoon wordt gespreid.
borging	De dagkleuren liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.2 Dagprogramma en weekprogramma

De dagkleuren zorgen door de hele school heen voor een ordening van de week. Daarnaast hanteren we in verschillende groepen aanvullende materialen om de kinderen steun te bieden bij het ordenen van tijd en hun bezigheden.

Groep 1 en 2: Dagritmekaarten

Een hulpmiddel om de dag voor de jongste kinderen te ordenen is het dagritmepakket. Dit pakket bestaat uit een aantal kaarten met afbeeldingen die de verschillende activiteiten voorstellen die voor de bewuste dag gepland staan. Deze activiteiten worden aan het begin van de dag op volgorde gehangen. Het gebruik van dagritmekaarten brengt ordening en geeft de kleuters rust, ze weten wat er komen gaat. De groepen 1 en 2 maken ook gebruik van onderdelen van een kalender om zo ook beleving te creëren voor de verschillende maanden en seizoenen. Deze zijn zichtbaar voor de leerlingen op het bord in de klas. Ook kunnen op het bord kaartjes met bijzonderheden van de dagen geplaatst worden. Zo leren de kleuters wat er op de dag zelf gebeurt en wat er voor de volgende of vorige dag gepland staat/ stond.

Groep 3 t/m 8: Dagprogramma en weekprogramma

Als de leerlingen kunnen lezen kan het dagprogramma in plaats van met pictogrammen op het bord geschreven worden. Groep 3 heeft het hele schooljaar dagritmekaarten met tekst. Op het bord, tot en met groep 7 staat de dagindeling. Dit wordt aangevuld met weekgegevens, bijzonderheden over toetsen en evt. uitstapjes. Ook worden kort de taak van de les beschreven. De doelen worden weergegeven per vak op de weektaak. In groep 8 staat de dagindeling niet meer op het bord. Bij deze leerlingen wordt verwacht terug te kijken in hun digitale weektaak.

Daltonaspecten in relatie met... dagprogramma en weekprogramma	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De leerlingen voelen zich medeverantwoordelijk voor het verloop van de dag. Het dagritme en de weektaak stimuleren het tijds- en taakbesef. Het kind is verantwoordelijk voor het inplannen en afkrijgen van de taken.
zelfstandigheid	Het dagritmepakket en het dagprogramma zijn een voorstadium van het leren plannen en zelfstandig administreren van de taken.
samenwerking	De leerkracht zoekt bewust naar samenwerkingsopdrachten. Aandacht wordt besteed aan het helpen van elkaar en het delen van materiaal. Ook is er aandacht in het dag- en of weekprogramma voor maatjeswerk.
reflectie	De leerling denkt vooraf na over de hoeveelheid werk van een bepaalde taak en kan later nagaan of hij deze tijd juist had ingeschat. De leerling kan nadenken over het verloop en het resultaat van de activiteit.
effectiviteit	De leerling weet wat hem gedurende de dag te wachten staat en wat er komt na het afronden van een taak of activiteit. Dit voorkomt vragen over het ritme van de dag of welke vervolgactiviteit kan worden gekozen, waardoor de effectiviteit van het onderwijs wordt vergroot.
borging	Het gebruik van de picto's, dagritmekaarten en het rooster liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.3 Symbolen op school

Op verschillende plaatsen in de school worden symbolen gebruikt.

Uitgestelde-aandacht- tekens.

Aan het symbool (leerkrachten-blok of de digitale timetimer) kan het kind zien of het met zijn vraag bij de leerkracht terecht kan of dat het een andere oplossing moet zoeken. Bij het onderwerp uitgestelde aandacht zal hier verder op ingegaan worden (zie verder hoofdstuk 3.7).

Het blokje

Samenwerken betekent ook, dat kinderen elkaar om hulp mogen vragen. Wij besteden in de groepen ook aandacht aan hoe je hulp vraagt: vriendelijk en zonder onnodig te storen. Soms mag een kind ook weigeren een ander te helpen, bijvoorbeeld als het zelf bezig is met iets dat de volledige concentratie vereist, of als het zo vaak wordt gevraagd te helpen, dat het eigen werk eronder dreigt te gaan lijden. Ook in dat geval moet het kind leren om vriendelijk "nee" te zeggen.

Om kinderen daarbij te helpen gebruiken we 'het blokje'.

In de groepen 3 t/m 8 hebben de kinderen een blokje, dat ze met de **rode kant** boven op tafel mogen leggen op momenten dat ze niet mogen/willen worden gestoord. Ook de leerkracht kan vragen het blokje met de rode kant naar boven op tafel te leggen. Dit gebeurt regelmatig als kinderen

beginnen met het zelfstandig verwerken van een opdracht. Na een van te voren afgesproken tijd mag er vervolgens (afhankelijk van de opdracht en

keuze van de leerkracht) worden samengewerkt. Als het blokje met de **groene kant** omhoog ligt, mag de leerling wel gestoord worden. Staat het **vraagteken** boven, dan heeft het een vraag voor de leerkracht. Ook heeft het blokje een oranje kant. Leerlingen die meedoen met de (verlengde) instructie laten dat zien door de **oranje kant** omhoog te liggen.

Stilteruimte en gang

Op de gang en in de klas wordt er rustig gewerkt. Op verschillende plaatsen staat dit aangegeven.

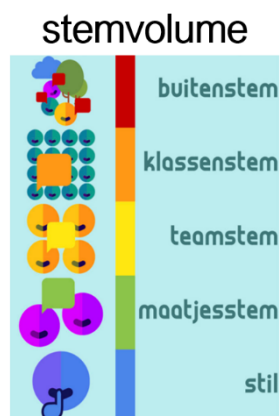
Werkplek

Check in "Fijn dat je er bent"	Check out "Tot de volgende keer"
- Ik heb mijn gangkaart mee - Werk ik alleen? Dan werk ik stil en ben ik met mijn taak bezig! - Als ik iets niet snap, loop ik terug naar de klas voor hulp	- Ik denk na hoe ik mijn taak heb gemaakt (www.werktaak.com) - Ik ruim mijn werkplek op → Staat je tafel weer netjes? → Heb je je kruk aangeschoven? → Neem je al je spullen mee? - Als ik rustig weg loop, is mijn snappet dicht

Op deze werkplek mag ik ...	Hoeveel leerlingen mogen hier werken?	Hier werkt ...

Stemvolume

In de klassen wordt er gebruik gemaakt van een kaart met hierop het “stemvolume” wat gebruikt mag worden tijdens de les.

De kaart geeft duidelijkheid in het gebruik van je stem (fluisteren, overleggen). Deze kaart maakt het volume van je stem visueel.

In de bovenbouw worden dezelfde termen gebruikt.

Wc-symbolen in de groep

Uit het oogpunt van zelfstandigheid, wordt in de groepen het WC-gebruik geregeld met symbolen, die per groep kunnen verschillen, maar aan de hand waarvan het kind steeds zelf kan zien of het naar de WC mag.

Ook hangen er in de onderbouw groepen picto's bij de wc's en bij de kraan in de klas. Hierop staat beschreven hoe er verwacht wordt dat de leerlingen de handen wassen.

Daltonaspecten in relatie met... Symbolen op school

vrijheid / verantwoordelijkheid	Symbolen verschaffen duidelijkheid, zodat het kind verantwoordelijkheid kan nemen voor de eigen keuzes. Daarnaast geven ze ook de mate van vrijheid aan.
zelfstandigheid	Kijkend naar het symbool kan het kind zelfstandig beslissingen nemen, zonder dat iets aan de leerkracht hoeft te worden gevraagd.
samenwerking	Door de symbolen te respecteren, houdt het kind rekening met anderen.
Reflectie	Wanneer een kind niet geholpen kan worden, moet hij nadenken over de te nemen stappen of ander werk dat hij kan gaan doen.
effectiviteit	Doordat het kind niet hoeft te wachten, maar verder kan met ander werk van zijn taak, wordt de effectiviteit van het onderwijs vergroot.
borging	De afspraken rondom de gehanteerde symbolen liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.4 Weektaak

Misschien is de weektaak wel het bekendste element van het Daltononderwijs. Er is in de school een opbouw in het omgaan met de weektaak. Die opbouw betreft onder andere;

- De tijd die aan de taak besteed wordt en de periode die hij beslaat
- De omvang van de taak
- De onderdelen van de taak.

De structuur van de weektaak is van groep 4 tot en met groep 8 hetzelfde. Zij maken namelijk gebruik van een digitale versie, terwijl groep 3 een papieren versie hanteert.

Er is een opbouw in hoeveelheid taken die de leerling per dag of per week af moet krijgen. Daarnaast wordt de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, wat betreft het plannen en uitvoeren van taken, gedurende de groepen 4 richting 8, stapsgewijs opgebouwd. Natuurlijk kijken we ook naar de mogelijkheden van iedere leerling. Op dit gebied kan een leerling meer aan dan de andere. Het is aan de leerkracht om te beoordelen of meer mogelijk is of dat minder nodig is.

De inhoud van de taken verschilt per groep. In de middenbouw is de taak nog erg gestructureerd waarbij de leerlingen, waar nodig, aan de hand worden genomen in het maken van keuzes. Richting de hogere groepen krijgen de leerlingen meer verantwoordelijkheid in het kiezen en dus ook plannen van eigen taken en werken aan persoonlijke doelen. Daarnaast krijgen zij ook meer verantwoordelijkheid en vrijheid in de keuze om wel of niet deel te nemen aan een instructie. De instructiemomenten staan vast. Door middel van een verkenningsmoment van het doel maken de leerlingen een keuze om de taak zelfstandig (eventueel op een ander moment) af te maken of deel te nemen aan de instructie.

Richting de hogere groepen zijn de taken steeds meer persoonlijk en voor iedere leerling anders. Op die manier bieden we de leerlingen de mogelijkheid te werken aan datgene wat de leerling belangrijk vindt.

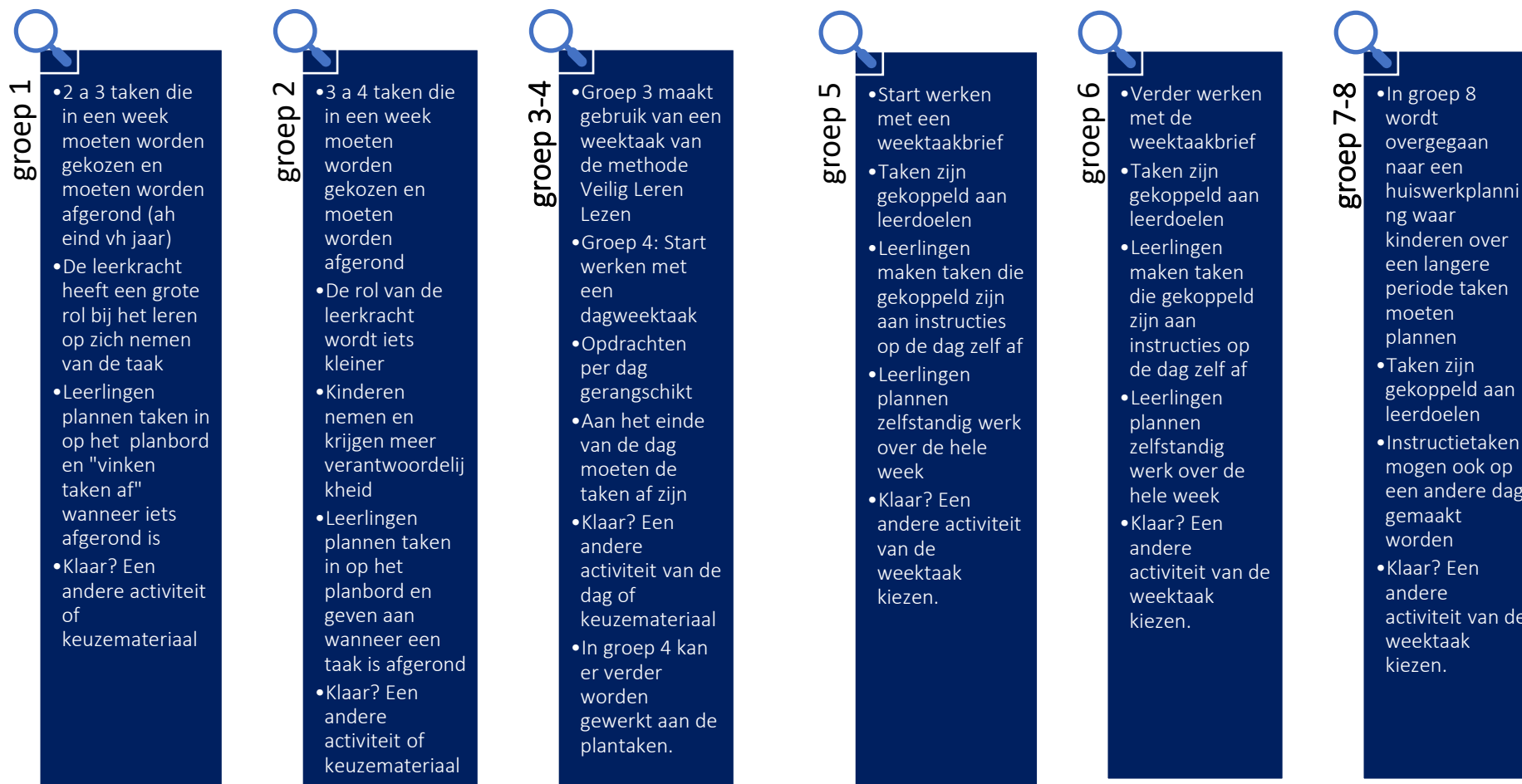
Eigenaarschap / periode doelen

Binnen de weektaak is er aandacht voor eigenaarschap voor de leerling. In elke groep zijn vaste momenten ingeroosterd waarbinnen alle leerlingen een keuze hebben aan welk doel ze willen werken. In het rooster zijn twee a drie momenten opgenomen. Een moment beslaat de basisvakken (rekenen, taal en spelling). Voor het andere moment is er meer keuzevrijheid, binnen de gestelde grenzen (vrijheid in gebondenheid). Keuzes die leerlingen maken zijn bijv. het leren van een andere taal, het inoefenen van een bepaalde (teken)vaardigheid, het deelnemen aan een muziekbandje of het verzamelen van informatie over een gekozen onderwerp om hier later een presentatie over te maken.

In de groepen 1, 2 en 3 wordt gewerkt met periodedoelen. Dit is een voorloper op het eigenaarschap wat leerlingen in de hogere groepen vormgeven. De doelen worden iedere week weergegeven op het planbord (groep 1-2) en op de weektaak (groep 3). De leerkracht heeft hierin een activerende rol en stimuleert leerlingen om te werken aan zijn of haar eigen doelen. Het doel wordt klassikaal gekozen, maar binnen dit doel zijn bepaalde gradaties (niveaus) te behalen. Zo is er een doel 'knippen', maar binnen dit doel zijn er kleinere tussendoelen (rondje knippen, golven knippen etc.) waar de leerling zelf de regie in heeft om deze te oefenen en of te behalen. In de klas wordt schematisch aangegeven waar de leerling, binnen het doel, staat in zijn ontwikkeling.

3.4.1 Opbouw weektaak

De vakken

Alle vakken staan op de weektaak. Echter, niet alle vakken zijn geschikt om te plannen. Te denken valt aan bewegingsonderwijs, creatieve vakken etc. De gehele planning staat voor de groepen 3 tot en met 8 op de (digitale) weektaak om leerlingen duidelijkheid te geven over het gehele programma.

Omvang en inhoud van de taak: maatwerk

Hoewel de taak in eerste instantie lijkt op een serie opdrachten die voor alle kinderen van de groep hetzelfde is, is het toch zeker de bedoeling dat er maatwerk wordt geleverd. Snappet is daarin een adaptief leerplatform wat wij als school in de groepen 3 tot en met 8 inzetten om leerlingen zo adaptief mogelijk te laten werken.

Voorals de niveaus binnen de groep steeds verder uiteen gaan lopen, zal er steeds meer gebruik worden gemaakt van deze mogelijkheid binnen Snappet. Leerlingen kunnen binnen Snappet werken aan zelfgekozen doelen (werkpakketten) die aansluiten op het niveau.

Daarnaast hebben we per vakgebied een goed overzicht wat betreft de mogelijkheden van de individuele leerling. Zo weten de leerkrachten welke kinderen genoeg hebben aan een korte instructie, of juist behoefte hebben aan een basisinstructie of verlengde instructie. In de hogere groepen hanteren we een verkenningsmoment voor de basisvakken waar kinderen het doel kunnen ontdekken en daarna zelf een keuze dienen te maken om wel of niet deel te nemen aan de instructie.

In het omgaan met tempo- en niveauverschillen binnen de taak schuilt het vakmanschap van de leerkracht. De lesstof (instructie – opdrachten) wordt aangepast bij enkele leerlingen die daar behoefte aan hebben.

Ook bevat de weektaak plantaken, deze plannen de leerlingen zelf in. Hierin kan gedifferentieerd worden in hoeveelheid, passend bij een leerling en het niveau.

Samenwerken

Omdat samenwerken een belangrijk aspect van het Daltononderwijs is, wordt er in vele situaties samengewerkt. Samenwerken kan spontaan ingezet worden door de leerkracht. Echter, ook op de weektaak staan samenwerkingsopdrachten. Deze opdrachten dienen samen met het maatje van de week gemaakt te worden.

Op het planbord staan de maatjes ingedeeld. De leerkracht van de betreffende groep hanteert een eigen roulatiesysteem. Afspraak is dat leerlingen maximaal twee weken lang maatje met elkaar kunnen zijn. De leerkracht zorgt ervoor dat leerlingen in een schooljaar allemaal een keer maatje met elkaar zijn geweest.

Een maatje is ook een eerste 'contactpersoon' wanneer je een vraag hebt. Tevens kunnen maatjes ook groep overstijgend ingezet worden. Denk bijvoorbeeld aan een wandeling of activiteit. Leerlingen van groep 6 worden dan gekoppeld aan een leerling uit de onderbouw.

Groep 1

Elke week krijgt een leerling een vast maatje (dat is dus steeds een andere leerling). Deze lopen naast elkaar in de rij. Als een leerling hulp nodig heeft, gaat hij naar zijn maatje. Bij hulp vragen moet je denken aan de jas van elkaar dicht doen, naast elkaar lopen, hulp bij een knutselopdracht en dergelijke.

Groep 2

Om de week wisselen de leerlingen van maatje.

Elke week maken ze een opdracht die betrekking kan hebben op een ander vakgebied.

Groep 3 t/m 8

De leerlingen wisselen vaak van maatje waarmee ze een of meerdere samenwerkopdrachten maken. De leerkracht bepaalt zelf of er elke week wordt gewisseld, of dat leerlingen twee weken lang maatje met elkaar zijn. Vaak komt het voor dat de leerlingen samen opdrachten kunnen maken. Dit is afhankelijk van de opdracht. Ook staat er op de weektaak maatjeswerk wat de leerlingen zelf inplannen.

Planning en notatie

Naarmate het kind meer vrijheid krijgt bij het plannen van zijn werkzaamheden, heeft hij/zij ook meer handvatten nodig om dit te kunnen doen. Ook moet voor leerkracht en leerling zichtbaar zijn hoe ver hij gevorderd is.

In de groep 1 en 2 plannen de kleuters de werkje(s) in. Dit gebeurt dmv het planbord. Ook wordt er gereflecteerd hoe het werkje of de opdracht is gegaan.

De dagplanning is zichtbaar door middel van pictogrammen. Daarnaast worden er speciale activiteiten op het bord gehangen bij de juiste dag, de activiteit wordt weergegeven door een picto. In de groepen 3 t/m 7 wordt dagelijks de dagplanning op het bord geschreven. Groep 8 maakt gedurende de dag gebruik van de planning op de weektaak. Hier kan de leerling zien wanneer er tijd is om aan de slag te kunnen met de weektaken.

Op de weektaak van groep 4 tot en met 8 staat tevens het rooster beschreven. Zo leren kinderen zien wanneer er instructiemomenten zijn en wanneer er zelfstandig gewerkt kan worden.

Daarnaast wordt ook aangegeven wanneer er een toets of bijvoorbeeld een uitstapje is. De leerlingen moeten daar met hun planning rekening mee houden.

Leerlingen plannen de taken in op maandag, dit gebeurt digitaal op de Chromebook. De leerling plant de dag waarop hij/zij de taak wil maken, dit plannen gebeurt met de dagkleur. Voor de leerkracht is er een digitaal overzicht, zo is snel te zien of de leerling op planning loopt of taken van een vorige dag later heeft gemaakt.

Lay-out – format

De lay-out van de weektaken van de groepen 4 tot en met 8 zien er allemaal hetzelfde uit. Enige verschil zijn de hoeveelheid taken die gepland en gemaakt moeten worden. Groep 3 maakt, zoals eerder al is besproken, gebruik van een papieren weektaak. De kinderen van groep 1 en 2 hebben een planbord.

Planbord (groep 1-2)

Elke ochtend liggen de naamkaartjes van de leerlingen op de mat of op een tafel. Als de leerlingen binnen zijn pakken ze hun naam en plakken ze die bij het juiste plaatje. Zo weet de leerkracht of de leerling aanwezig is en oefent de leerling meteen met het herkennen van naambeeld. Op maandag worden de werkjes gepland en uitgelegd. Elke dag kunnen ongeveer 6 kinderen een werkje maken, er zijn dan bijv. 6 gele magneten per werkje die leerlingen kunnen plannen. Is geel op, dan weten de kinderen dat ze het op een andere dag moeten plannen.

De werkjes worden bovenaan aangegeven met vormen (groep 1) of cijfers (groep 2). Deze vormen en cijfers staan ook geplakt op een kast met lades in de klas. Hierin liggen de materialen voor het werkje dat erbij hoort. Na de eerste kring wordt gekeken wie er een werkje gepland heeft voor die dag. Die leerlingen mogen vast de bak met materialen pakken en alvast

aan de slag gaan. Dan heeft de leerkracht tijd om de rest van de klas aan het werk te zetten. Als het werkje (of de taak) af is, ruimen de leerlingen de spullen weer netjes op in de bak en zetten dit weer terug. Dan gaan ze reflecteren op het planbord d.m.v. een magneet in de vorm van een smiley (boos/verdrietig, neutraal, blij). De leerkracht reflecteert aan de hand van deze smiley met de leerling over product/proces/gevoel en laat een leerling zien dat het klaar is. Aan het einde van de dag haalt de leerkracht de smileys weer weg, zodat ze de volgende dag weer gebruikt kunnen worden bij de volgende taken.

Werkjes/taken op het planbord kunnen zijn: creatieve werkjes, een verplichte hoek, ontwikkelingsmateriaal, maatjeswerk, een periodedoel staat altijd op het planbord zodat leerlingen hiermee kunnen oefenen.

Voorbeeld van het planbord in groep 1-2

					
jip	 				
ivan	 				
rimke	 				
loiza	 				
guusje	 				
liselot	 				
rufta	 				
tayé	 				
noor	 				

Voorkant weektaak groep 3

Taakbrief groep 3

"denk aan het invullen van je taakbrief; kleur en plan!"

Dr. Martin Luther

OPENDOOR DALTONONDERWIJS

Kingschool

niet apart maar samen

maandag 13 mei 2024 – vrijdag 17 mei 2024

Naam

Maatje

Agenda

Maandag

Dinsdag

Woensdag

Donderdag

Vrijdag

Op de voorkant schrijven leerlingen hun naam en de naam van hun maatje. Tevens staan er opmerkingen op de weektaak die voor die week gelden (verjaardagen, belangrijke momenten, aandachtspunten). De leerkracht heeft samen met de leerlingen altijd een doel bedacht die in de lopende week centraal staat.

Daltonboek Dr. M.L. Kingschool

Dr. Martin Luther

OPENDOOR DALTONONDERWIJS

Kingschool

niet apart maar samen

Achterkant weektaak groep 3

	Wat leer je vandaag	Veilig en vlot	veilig leren lezen	Veilig gespeld	Leesboek	Computer	Wat leer je vandaag	schrijven	rekenen
						10 min.			
Maandag						Puddingboomplein		SAS	Week 26, Les 1
Dinsdag	eeuw leuw uw	2,3	1,2	Dag 1		puddingboomplein	ijsje	SAS	week 26, les 2
Woensdag	eeuw leuw uw	4,5	3,4	Dag 2	2,3	Puddingboomplein	ijsje	SAS	werkpakket
Donderdag	herfst	6,7	5,6	Dag 3	4,5	Puddingboomplein	oor	SAS	Week 26, Les 3
Vrijdag	herfst	8,9	7,8	Dag 4	6,7	Puddingboomplein	oor	SAS	week 26, les 4

Kies en plan

Maatjeswerk	Rekenkast	Werkblad	Mini loco	Speel-leeset	Taalkast	Computer	Kroon woorden
ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za	ma di wo do vr za

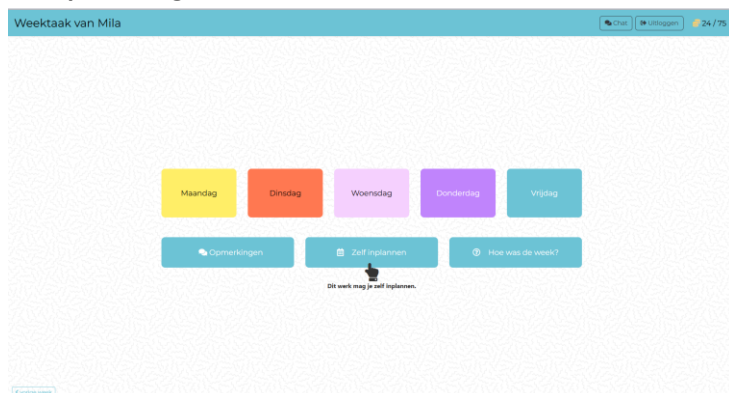
Op de achterkant worden de basistaken (instructie taken, klassikale taken of zelfstandige taken (verwerking)) afgekleurd met de kleur van de dag. Het betreft een dagrooster waarin tevens reflectie op de taak aandacht krijgt middels het kleuren van de 'duimpjes'.

Onderaan staan de plantaken. Leerlingen plannen de verschillende taken over de hele week en kleuren de taak met de kleur van de dag af wanneer deze is afgerond (met een maatje).

2025-2028

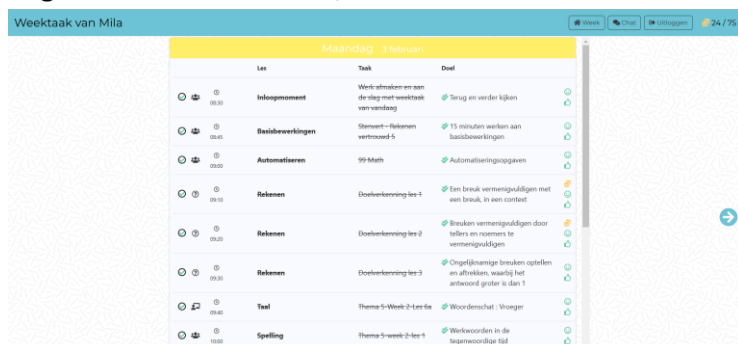
24

Voorportal digitale weektaak

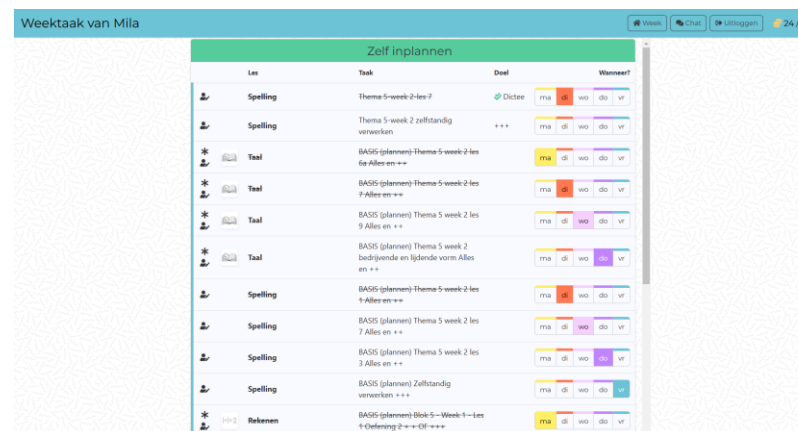
Binnen dit portal klikken de leerlingen op de dag van 'vandaag'. Onderin klikken leerlingen op de te plannen taken, hoe was de week (reflectie en evaluatie) en 'opmerkingen' (aandachtspunten voor de lopende week).

Dagrooster met basistaken/ instructietaken

Leerlingen 'vinken' online een taak af wanneer deze is behandeld / afgerond. Dit betreft een reflectie. Leerlingen geven aan wat ze van de taak vonden (beleving en begrip).

Planrooster

Op maandag worden de plantaken ingepland over de hele week. Het aantal te plannen taken neemt toe richting de hogere groepen. In de groepen 7 en 8 wordt ook de verwerking van de instructietaken (spelling, rekenen en taal) ingepland. Leerlingen hebben namelijk de mogelijkheid om na een verkenning op maandag of dinsdag wel of niet deel te nemen aan een instructie die later in de week plaats vindt. In het planrooster kunnen leerlingen de taken verdelen over de week, inzien of het een zelfstandige taak betreft of een taak die met een maatje gepland en gemaakt moet worden. De geplande taken wordt tevens zichtbaar in het dagrooster. Zo heeft de leerling in één beeld een duidelijk overzicht wat van hem (dagelijks) wordt verwacht.

Binnen het planrooster staat ook eigenaarschap klaar die de leerling plant en invult (inhoud van de eigenaarschapstaken).

Reflectie en evaluatie

Weektaak van Milla

Hoe was de week?

Ik geef mijzelf het volgende cijfer voor mijn werkhouding

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Wat is je doel voor deze periode?

Waar moet je extra alert op zijn?

Wat ging goed deze week? Wat kon beter deze week?

Op vrijdag sluit de werkweek en wordt de week nabesproken. In de weektaak staan reflectie- en evaluatievragen klaar om de week klassikaal of in kleine groepjes (met of zonder de leerkracht) na te bespreken. Dit moment van reflecteren en evalueren kan schriftelijk of mondeling plaats vinden.

Evaluatie en beoordeling

Het aanleren van vaardigheden die het kind nodig heeft om goed met de taak te kunnen werken, gaat niet vanzelf. Het is noodzakelijk dat de leerkracht het proces van het werken met de taak regelmatig met de kinderen bespreekt en dat hij of zij de kinderen leert hoe je moet samenwerken, wat verantwoordelijkheid nemen is en hoe je invulling kunt geven aan vrijheid en zelfstandigheid. Op de weektaak staan iedere week evaluatievragen. De leerkracht bepaald of de vragen mondeling worden geëvalueerd of dat ze in moeten worden gevuld door de leerlingen. Daarnaast wordt zowel klassikaal als individueel het leerproces geëvalueerd. Het gaat dan o.a. over planning, samenwerken, inzet, netheid, het zelfstandig problemen oplossen of rekening houden met elkaar.

Het kind heeft recht op individuele feedback van de leerkracht. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit tijdens het werken of na de werkles. Vanaf groep 3 beoordeelt de leerkracht in een zelfbedacht roulatiesysteem de leerlingen op samenwerken, werkverzorging, werktempo en het zich houden aan schoolregels. Deze feedback wordt mondeling gegeven of dit wordt gedaan tijdens een gesprekje met de leerkracht en de leerling; een op een of in een klein groepje met het samenwerken.

Ook evalueert de leerling zelf op zijn werk door tijdens het “Gluur-uur” in gesprek te gaan met de belangstellende (bijv. een van de ouders). De leerling kan dan zijn/haar scores laten zien en de schriften worden getoond. Tijdens het Gluur-uur vertelt de leerling zelf hoe het gaat, waar het trots op is en waar verbeterpunten liggen.

Werken met de weektaak/ het planbord

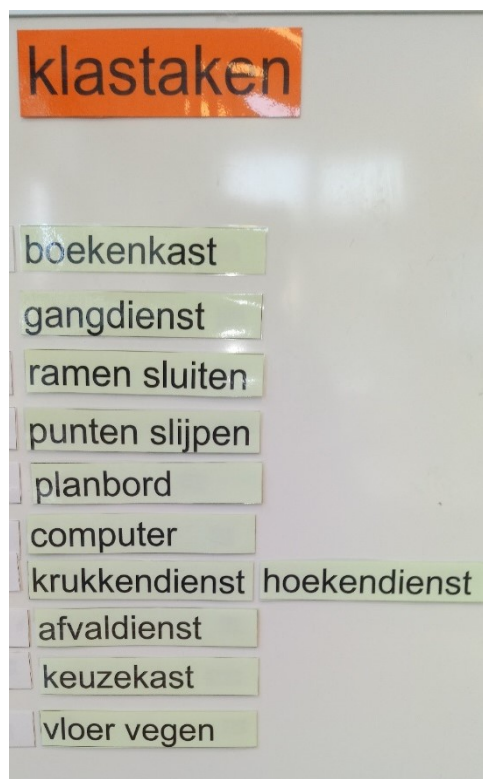

3.5 Klastaken en hulpjes

In alle groepen hebben de kinderen bij toerbeurt een taak om de leerkracht te assisteren bij allerlei dagelijkse zaken (boeken uitdelen e.d.) maar ook om (in beperkte mate uiteraard) te helpen met het opruimen en schoonmaken van het lokaal. Bij de kleuters noemen we dat het ‘Het zonnetje van de dag’, in de andere groepen noemen we het de klastaken. Op het bord staat gepland welke leerling een bepaalde taak uitvoert (meestal per week). De taken rouleren.

De leerlingen van groep 7 en 8 krijgen incidenteel ook taken die op schoolniveau liggen (algemene ruimtes opruimen, plein verzorgen e.d.).

In groep 1 en 2 mag het ‘zonnetje van de dag’ diverse andere taken uitvoeren.

Daltonaspecten in relatie met... Weektaak en digikeuzebord	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Vrijheid in de eigen planning en uitvoering daarvan. Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen gemaakte keuzes. Vrijheid om wel of niet de instructie te volgen en de verantwoordelijkheid daarvoor dragen in overleg met de leerkracht.
zelfstandigheid	Zelfstandig plannen en administreren wat af is. Kritisch het eigen product en proces evalueren. Keuzes maken of taken zelfstandig of samen uitgevoerd worden.
samenwerking	Opdrachten in tweetallen of grotere groepen uitvoeren. Hulp aan medeleerlingen kunnen en willen geven.
reflectie	Voor, tijdens en na het werken met de weektaak reflecteert het kind steeds op wat het doet, dit wordt in groep 1 nog sterk aangestuurd door de leerkracht en komt meer bij de leerlingen te liggen naarmate ze ouder worden. Op de weektaak zelf staan ook altijd een of meer reflectie- en evaluatievragen.
effectiviteit	Doordat de leerling niet hoeft te wachten, maar direct verder kan met ander werk of keuzewerk, wordt de effectiviteit van het onderwijs vergroot.
borging	De afspraken rondom de weektaak liggen schoolbreed vast. Daarbij valt te denken aan de lay-out en de inhoud. Gemaakte afspraken worden door het jaar heen kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.6 Zelfcorrectie

Kind of leerkracht

Wij hechten grote waarde aan het zelf corrigeren door de kinderen. Dit geldt bij alle opdrachten binnen de taak of buiten de taak om. Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen:

Het kind krijgt meteen feedback op zijn werk. Het heeft een duidelijk leereffect, omdat het kind, als het een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan. Het geeft de kinderen hierdoor een beter inzicht in wat ze kunnen en bij welke zaken ze hulp moeten vragen van de leerkracht.

In de **kleutergroepen** is materiaal voorhanden dat zelfcorrigerend is. In de loop van **groep 3** mogen de kinderen bepaalde opdrachten al zelf corrigeren. Met name de gemaakte blz. van Veilig Leren Lezen worden nagekeken in eerste instantie door de leerling zelf. Bij 3 fouten of meer gaat de leerling om hulp vragen bij de juf. Wil de leerling feedback van de leerkracht dan kan dit altijd. In de **hogere groepen** wordt er gewerkt met snappet. Snappet kijkt antwoorden direct na. Leerlingen ontvangen meteen feedback.

Werk anders dan snappet wordt door de leerling (wat mogelijk is en wat hij of zij aan kan) zelf nagekeken en gecorrigeerd. De groepsleerkracht is degene die het best kan beoordelen welk werk in zijn groep er wel en welk er niet geschikt is om door de kinderen te laten nakijken.

Ook wordt er soms eerst door de leerlingen nagekeken en daarna ook nog door de leerkracht (bv. spelling bij spellingzwakke kinderen). Hierbij gelden de volgende afspraken:

- Toetsen worden door de leerkracht nagekeken.
- Regelmatig corrigeert de leerkracht het werk van alle kinderen om goed de vorderingen te kunnen bepalen. Hoe vaak dit gebeurt, bepaalt de leerkracht (afstemmen op de groep).
- Er wordt gekeken naar de mate van vrijheid die de leerling aan kan bij het corrigeren.

Wat wordt nagekeken?

In **groep 3** worden alleen rekenopdrachten en taalopdrachten door de leerling nagekeken. De leerkracht controleert in deze groep veel om de vinger aan de pols te houden.

In de **bovenbouwgroepen** kijken de leerlingen na wat nagekeken kan worden. Zoals gezegd; de leerkracht van de betreffende groep kan het best beoordelen welk werk geschikt is om door leerlingen na te laten kijken. Als een leerkracht het werk inzielt, wordt het afgetekend met 'gezien', een krul, sticker of opmerking.

Ook hier kan "op maat" worden gewerkt. De ene leerling is zelfstandiger in het nakijken van zijn oefenwerk dan de ander.

"Corrigeren moet je leren"

Zelf nakijken vraagt een bepaalde houding van de kinderen. De kinderen moeten zich realiseren dat je je werk nakijkt om er iets van te leren en niet om zoveel mogelijk "krulletjes" te hebben.

Als leerkrachten moeten we ons realiseren dat we dit de kinderen moeten leren. Fouten maken mag, daar leer je van.

Daltonaspecten in relatie met... Zelfcorrectie

vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen manier van corrigeren. Hulp/uitleg vragen als je merkt dat er veel fouten zijn gemaakt.
zelfstandigheid	Zelfstandig nakijken.
samenwerking	In de varianten waarbij je elkaar of samen corrigeert.
reflectie	Doordat een leerling meteen ziet wat hij verkeerd heeft gedaan, wordt nagedacht over de fout, maar kan ook worden bekeken welke instructie nog nodig is om de stof te leren beheersen.
effectiviteit	Fouten kunnen direct worden verbeterd waardoor gegeven instructie nog vers in het geheugen ligt. Daardoor heeft de instructie een groter effect.
borging	Afspraken rondom (zelf)correctie liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.7 Uitgestelde aandacht

Met uitgestelde aandacht bedoelen we een periode dat de leerkracht niet meteen beschikbaar is voor vragen en problemen van kinderen.

De twee belangrijkste redenen om te werken met uitgestelde aandacht zijn:

- Het biedt de leerkracht de gelegenheid om ongestoord met individuele of met kleine groepjes kinderen te werken.
- Kinderen leren in deze periode zelfstandig problemen op te lossen.

Hulpmiddelen

Om de leerlingen duidelijk te maken wanneer zij de leerkracht niet mogen storen, maken we gebruik van verschillende hulpmiddelen. In de onderbouw wordt gebruik gemaakt van de time-timer en het grote 'blok' (rood-groen-vraagteken) van de juf of meester.

Vanaf groep 3 heeft elke leerling **een blokje** met een rode, groene en oranje kant en een vraagteken. Ook in deze groepen maakt de leerkracht gebruik van een time-timer (digibord) en zijn of haar eigen grote blok.

Betekenis kleuren/ symbolen blok(je)

Rood = niet storen. De leerling werkt stil.

Groen = de leerling mag gestoord worden bv. voor een vraag van een andere leerling.

Oranje = de leerling doet mee met de instructie van de leerkracht.

Vraagteken = de leerling heeft een vraag voor de leerkracht. De leerkracht komt tijdens zijn rondje langs bij de leerling.

Doorgaande lijn

Bij elke les volgt eerst een verkorte en basisinstructie. De kinderen weten zelf bij welke instructie ze 'aanwezig' moeten zijn. Is het blok van juf of meester op rood? Dan kan de leerkracht geen hulp bieden. Vaak geeft hij dan instructie aan kinderen die moeite hebben met de lesstof. Tijdens deze momenten (blok op rood) mag er ook in groepsverband niets gevraagd worden (tenzij de leerkracht anders aangeeft).

Na het moment van uitgestelde aandacht loopt de leerkracht een vaste route door de klas. De leerlingen met een vraagteken worden geholpen met het desbetreffende probleem. De leerkracht loopt meerdere keren een vaste 'ronde'. Dit schept duidelijkheid onder de leerlingen.

Oplossen probleem

Als een leerling wordt geconfronteerd met een probleem of een vraag tijdens het moment van uitgestelde aandacht, dan zal hij / zij in deze volgorde proberen een oplossing te vinden:

1. goed **zelf** nadenken over mogelijke oplossingen
2. kan een opdracht niet gemaakt worden – kies een **nieuwe/ andere/ volgende opdracht**.

Wanneer het moment van uitgestelde aandacht voor bij is ...

3. navraag doen binnen het **eigen team**
4. navraag doen bij **andere kinderen** in de groep
5. navraag doen bij de **leerkracht** (blokje op het vraagteken zetten).

Bij dit alles is het uiterst belangrijk dat de leerling oplossingen zoekt die anderen zo weinig mogelijk storen.

Opbouw in uitgestelde aandacht

groep 1-2	groep 3-4	groep 5-6	groep 7-8
minimale tijd uitgestelde aandacht: 5 min.	minimale tijd uitgestelde aandacht: 10 min.	minimale tijd uitgestelde aandacht: 15 min.	minimale tijd uitgestelde aandacht: 20 min.

Daltonaspecten in relatie met... Uitgestelde aandacht	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De vrijheid om zelf oplossingen te bedenken voor gerezen problemen. Tevens de verantwoordelijkheid nemen voor de gevolgen daarvan. De vrijheid om hulp te zoeken en te geven.
zelfstandigheid	De hulp van de leerkracht wordt pas gegeven als niet de leerkracht maar het kind daartoe initiatief neemt.
samenwerking	Oplossingen door middel van samenwerken worden gestimuleerd.
reflectie	Leerlingen reflecteren regelmatig de gang van zaken tijdens het werken met uitgestelde aandacht.
effectiviteit	Door uitgestelde aandacht neemt de afhankelijkheid van de leerkracht af. Leerlingen leren problemen zelf op te lossen.
borging	Afspraken rondom uitgestelde aandacht liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.8 Werkplekken

De kinderen hebben een zekere vrijheid in het kiezen van een werkplek in de school. Doordat er met een taak wordt gewerkt, zijn kinderen in het klaslokaal vaak gelijktijdig bezig met verschillende opdrachten.

Hier zitten kinderen samen te werken, daar krijgt een groepje extra uitleg van de leerkracht en weer ergens anders zit iemand in “het ei” zelfstandig te werken.

In een Daltonschool zal een kind (moeten) wennen dat andere kinderen (zacht) hoorbaar aan het werk zijn. Het kan er ook voor kiezen een rustige werkplek op te zoeken of een “stillie” (koptelefoon) op te doen.

Vorbereiding bij de kleuters

In de kleutergroepen is het werken in steeds verschillende hoeken vanzelfsprekend. Sommige hoeken bevinden zich in de gang. Door kinderen er aan te laten wennen ook in de gang te werken, waar ook anderen langs komen en zitten te werken, worden de kinderen voorbereid op het latere zelfstandig werken in ruimtes waar de leerkracht niet steeds aanwezig is.

De werkplekken buiten de klas

De werkplekken buiten de klas zijn op de gang, in de bieb of flexruimte. Hier staan tafels en stoelen. Hier kunnen de kinderen zelfstandig werken. Ook kunnen er ‘stiltewerkplekken’ gecreëerd worden door de leerling zelf. Er liggen ‘stillies’ in de groep die de leerling op kan zetten en ook zijn er schotten die op de tafel gezet kunnen worden. Zo kan een leerling in rust aan het werk met zijn lesstof.

Belangrijkste werkafpraak

De belangrijkste werkafpraak die overal in de school geldt, of je nu in het lokaal zit te werken of ergens anders, luidt: "Je mag elkaar niet storen." Willen kinderen op de gang werken, dan nemen ze hun gangkaart mee. Dit is een kaart waarop de regels voor de kinderen staan beschreven hoe je dient te werken buiten de klas.

Daltonaspecten in relatie met... Werkplekken	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De ruimte krijgen om zelf de werkplek te bepalen. De verantwoordelijkheid om zijn werk te maken en dus om een gunstige werkplek te kiezen, ligt in principe bij het kind.
zelfstandigheid	Bij het maken van deze keuze moet het kind aanvankelijk met de leerkracht overleggen, maar uiteindelijk maakt het deze keuze zelfstandig.
samenwerking	Er zijn meerdere samenwerkplekken binnen de groep en op de gangen. Hier kan een leerling met de gestelde regels samenwerken met klasgenoten. Hierbij wordt een serieuze houding verwacht.
reflectie	De leerkracht zal waar nodig individueel met leerlingen reflecteren op de manier waarop zij zich gedragen op hun werkplek. Dit om te bepalen wat de meest geschikte werkplek voor de leerling is. De leerkracht heeft hierin een begeleidende rol. Soms kan deze rol ook sturend zijn.
effectiviteit	Het kan voor een leerling effectief zijn om alleen of samen op een rustig plekje in de school te werken.
borging	Afspraken rondom de werkplekken liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.9 Werkmaterialen

De inrichting van de klassen moet zo zijn, dat de kinderen alle materialen die zij nodig hebben, zelfstandig kunnen pakken, eventueel weer schoonmaken, en opruimen.

Vooraf in de kleutergroepen ligt er een zware nadruk op deze vorm van zelfstandigheid. In de daarop volgende groepen wordt dit voortgezet. Als een kind bijvoorbeeld een nieuw schrift nodig heeft, dan kan het dat na toestemming van de leerkracht zelf pakken. Materialen als potloden, scharen en lijm zitten in een teambox die aanwezig is per team in de klas. Ook zijn er bij de groepen 4,5 en 6 magazijnchefs: zij mogen in het magazijn om materialen op te halen voor de klas. In de groepen 7 en 8 is er eigen verantwoordelijkheid van leerlingen voor de materialen. De leerkracht stuurt leerlingen aan en de leerlingen tonen eigen initiatief en verantwoordelijkheid. Bij het zelf pakken van wat je nodig hebt, geldt een uitzondering voor zaken die mogelijk gevaar opleveren (bijv. snijmachine), of die relatief duur zijn (bijv. bepaalde creatieve materialen) of waarvan er maar weinig beschikbaar zijn (computers).

Snappet

Vanaf groep 3 maken de kinderen gebruik van Snappet. Iedere leerling heeft zijn eigen Chromebook. Hierop maken de leerlingen opdrachten behorende bij de lessen van rekenen en automatiseren, taal en spelling. De leerlingen van groep 3 werken allen met het vak rekenen op Snappet. Eventueel kan de leerkracht van groep 7 en 8 er ook voor kiezen het vak Burgerschap via snappet te laten verwerken.

Leerlingen werken na een instructie aan een reeks dezelfde basisopdrachten. Daarna wordt er door iedere leerling verder gewerkt op eigen niveau. Hoe beter de opdrachten worden gemaakt, hoe hoger het niveau wordt wat betreft het werken binnen een doel.

Leerlingen krijgen direct gerichte en effectieve feedback. Dit zorgt voor een groot leereffect en leerrendement. De leerkracht krijgt ook inzicht in de voortgang van de kinderen en kan dus direct inspringen en gepaste ondersteuning bieden.

Dalton en snappet

Dalton en Snappet gaan heel goed samen. Het moedigt leerlingen aan zelf keuzes te maken in doelen waar ze zich in willen verbeteren. Daarnaast bevordert het ook de zelfstandigheid. De leerling kan op eigen niveau met de lesstof aan de slag waarbij elke opdracht op een herkenbare manier wordt uitgelegd of getoond. De leerlingen krijgen direct effectieve feedback en ontdekken of ze de opdracht goed of fout hebben gemaakt. Alle resultaten worden vastgelegd (borging), waardoor er een databank aan gegevens ontstaan, om zo de leerling optimaal te volgen en te begeleiden.

Daltonaspecten in relatie met... Werkmateriaal	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De vrijheid om zelf zonder te vragen materialen te gebruiken die nodig zijn.
zelfstandigheid	Zelf bepalen wat nodig is en dit ook zelf halen.
samenwerking	Ook een ander moet de spullen weer kunnen gebruiken. Dus laat het schoon en netjes achter, maak niet alles op en overleg over het gebruik van schaarse spullen.
reflectie	De leerkracht zal regelmatig met de leerlingen reflecteren op de manier waarop met materialen wordt omgegaan en hoe er per groep is opgeruimd. Ook leerlingen zelf worden hier in de hogere groepen gevraagd over na te denken
effectiviteit	Leerlingen kunnen veel materialen zelf pakken. Zij zijn daarbij niet afhankelijk van iemand die iets uitdeelt of voor hen pakt. Daardoor kunnen leerlingen sneller aan het werk.
borging	Afspraken over de omgang met materialen liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.10 Keuzewerk

Elke klas heeft een keuzekast. Daarin liggen materialen die regelmatig geheel of gedeeltelijk vervangen worden. In deze kast liggen activiteiten voor de kinderen. Het zijn activiteiten die de kinderen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling. De keuzekast met materiaal wordt volgens een roulatiesysteem ingezet waardoor de materialen, per groep, gedurende het schooljaar variëren.

De groepsleerkrachten zullen voortdurend bij de kinderen peilen waar hun belangstelling ligt en wat zij eventueel als aanvulling op het keuzewerk zouden willen hebben.

Als een kind iets als keuzewerk wil doen dat (nog) niet in de klas te vinden is, kan het daarover overleggen met de leerkracht.

Ook kunnen leerlingen ervoor kiezen om tijdens de Eigenaarschapstijd een spel of materiaal uit de keuzekast te kiezen en hiermee aan de slag te gaan.

Na het werk

In **groep 1 en 2** kiezen de leerlingen vaak hun eigen materiaal. Dit komt op verschillende momenten op een dag naar voren.

In de **groepen 3 t/m 8** werken de kinderen aan keuzewerk wanneer het verplichte werk (basistaken en plantaken) afgerond is. Dit keuzewerk (op de weektaak.com onder de noemer 'klaar opdrachten') ligt o.a. in de keuzekast.

Zoals eerder in dit document is aangegeven hebben de kinderen op vaste momenten tijd voor eigenaarschap. Hierin ligt de keuzevrijheid en verantwoordelijkheid, in overleg met de leerkracht, in wat ze willen doen bij de leerling.

Keuzewerk is in principe zelfcorrigerend, al zal de leerkracht ook hierbij volgen wat de leerlingen doen en welke kwaliteit ze leveren. Ook binnen het keuzewerk zal ernaar gestreefd worden kinderen te laten samenwerken.

Ook het materiaal in de keuzekast bestaat uit educatief materiaal, spelmateriaal en creatief/ontdekkend materiaal.

Daltonaspecten in relatie met... Keuzewerk	
vrijheid / verantwoordelijkheid	De kinderen hebben de vrijheid om zelf te kiezen wat ze willen leren. Hun keuze moeten ze ook waarmaken. Ze zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.
zelfstandigheid	Het maken van de keuze wordt zelfstandig gemaakt. Zonder dat daar een leerkracht zich in mengt. Ook de uitvoering gebeurt zelfstandig. Op verzoek van de leerling zal de leerkracht helpen en suggesties geven.
samenwerking	Sommige opdrachten kunnen alleen samen gedaan worden. Bij andere bestaat de mogelijkheid om ze alleen of samen te doen.
reflectie	De leerkracht zal regelmatig met de leerlingen reflecteren op de manier waarop met keuzewerk wordt omgegaan. Ook leerlingen zelf wordt hier in de hogere groepen gevraagd over na te denken. Dit wat betreft de werkhouding, de inzet en het resultaat.
effectiviteit	Leerlingen kunnen zelfstandig een keuze maken uit verschillende werkvormen/opdrachten.
borging	Afspraken het keuzewerk liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.11 Evaluatie en reflectie

Evaluatie

Het leren van de vaardigheden die het kind nodig heeft om goed met de taak om te kunnen gaan, gaat niet altijd vanzelf. Het is daarom nodig dat de leerkracht het proces van de weektaken regelmatig met de kinderen bespreekt: "Voor welke problemen kwam je te staan en hoe heb je ze opgelost." De leerkracht zal dit zowel groepsgewijs als individueel doen. Het zal dan gaan over thema's als planning, samenwerken, netheid, inzet, zelfstandig problemen oplossen, rekening houden met elkaar etc.

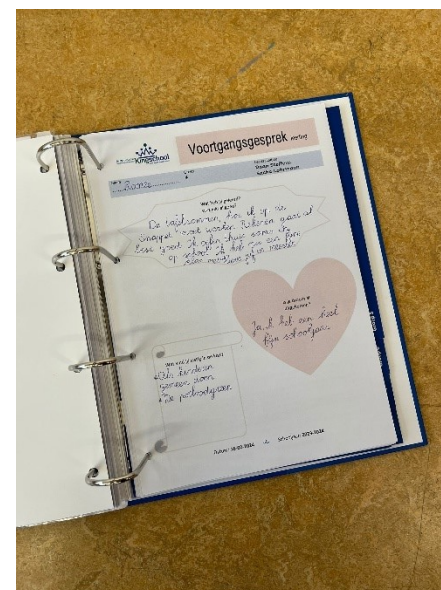
Reflectie

Het kind heeft ook recht op individuele feedback van de leerkracht. In de kleutergroepen vindt dit plaats tijdens het werken of na de werkles. Reflectie in groep 3 gebeurt door de leerkracht zelf. Tijdens de instructie werken ze vaak mee op het wisbordje en krijgen de leerlingen direct feedback. Tijdens het werken loopt de leerkracht rond en corrigeert en complimenteert tijdens het werken: directe feedback. Ook reflecteert de leerling zelf op de weektaak doormiddel van een duimpje na een les en de leerkracht bevraagt de leerlingen. Vanaf groep 4 kan ook het kind zelf op de weektaak een beoordeling geven van zijn / haar werk.

Tijdens verschillende momenten in het jaar wordt het werken op school ook gereflecteerd. Dit zijn de zogenaamde hoop-en droomgesprekken (begin, midden en einde schooljaar) en de snappet-gesprekken. Tijdens deze gesprekken bekijkt, beschrijft en bespreekt de leerkracht samen met de leerling de vorderingen wat betreft werkhouding en

resultaten. De leerling stelt (samen met de leerkracht) een plan op. Er wordt een doel gekozen waar een komende periode aan gewerkt wordt.

Leerlingen van groep 6, 7 en 8 vullen jaarlijks twee vragenlijsten in (begin schooljaar 'SEL', tweede deel schooljaar 'MSV'). De vragenlijst SEL betreft een vragenlijst over het sociaal emotioneel (welbevinden) van de leerling. De MSV vragenlijst gaat over de veiligheid die de leerling op en rondom school ervaart. De uitslag betreffende deze lijsten kunnen voor de leerkracht(en) aanleiding zijn het onderwijs te bekijken en aan te passen/anders in te richten. Het betreffen tevens instrumenten waarbij de uitslag een middel is om mee te nemen in de verschillende gesprekken met de leerling.

Daltonaspecten in relatie met... Evaluatie en reflectie	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor de eigen manier van evalueren en reflecteren. Hier vervolgens actie ondernemen.
zelfstandigheid	De leerling reflecteert zelfstandig op zijn of haar werk. Dit bijvoorbeeld op zijn of haar taakbrief.
samenwerking	De leerlingen kunnen op het samenwerken reflecteren. Ook kunnen de leerlingen samen het werk bespreken en beoordelen.
reflectie	Doordat een leerling meteen ziet wat hij verkeerd heeft gedaan, wordt nagedacht over de fout, maar kan ook worden bekeken welke instructie nog nodig is om de stof te leren beheersen.
effectiviteit	Fouten kunnen direct worden verbeterd waardoor gegeven instructie nog vers in het geheugen ligt. Daardoor heeft de instructie een groter effect.
borging	Afspraken rondom evaluatie en reflectie liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.12 Samenwerken en samen werken

Samenwerking vindt bij ons op school op verschillende manieren plaats.

In de taak

Er worden bewust samenwerkingsopdrachten in de taak gezet. Dit kan zowel met een vast als met een gekozen maatje zijn.

In de instructielessen

De verschillende methodes geven suggesties voor samenwerkingsopdrachten.

Binnen het bewegingsonderwijs

Sportvormen en spelvormen lenen zich prima voor samenwerken.

Binnen de creatieve vakken

Regelmatig worden er groepswerkstukken gemaakt.

De leerkracht evalueert regelmatig het samenwerkingsproces samen met de leerlingen. Naast de samenwerkingsopdrachten, wordt er in de klassen gewerkt met groepen, waarin ieder zijn of haar eigen taak heeft. Binnen deze vorm van samenwerken, horen verschillende functies, die per week veranderen. Elke groepje in de klas noemen we een team.

Taken binnen het team

In de groepen 3 tot en met 8 kunnen de leerlingen binnen het team ook verschillende taken hebben; groepskapitein, materiaalchef en geluidsbaas. Hier zit een opbouw in van groep 3 t/m 8.

	Groepskapitein	• Je zorgt dat je weet hoe jullie tafelgroepje moet staan. • Je geeft je groepsgenoten aanwijzingen voor het plaatsen van de tafels. • Je zorgt ervoor dat dit snel en zachtjes gebeurt. • Je geeft 's ochtends iedereen het blokje uit de teambox en zorgt ervoor dat deze aan het eind van de dag weer terug in de teambox komen.
	Geluidsbaas	• Je houdt in de gaten of je groepsgenoten niet te hard praten. • Als de groep te hard praat, zeg je bijvoorbeeld: 'We moeten iets zachter praten'. • Als jouw groep last heeft van een andere groep mag jij de geluidsbaas van het groepje waarschuwen en vragen wat zachter te praten.
	Materiaalchef	• Je haalt de materialen voor je groep snel op zodat jullie aan het werk kunnen. • Als het werk per groepje ingeleverd moet worden, verzamel jij het materiaal en levert deze in bij de meester of juf. • Jij zorgt dat jullie teambox netjes blijft en controleert of alle materialen er in zitten.

Verschil samenwerken en samen werken

Er is een verschil tussen samenwerken (samen een opdracht maken) en samen werken:

Samen werken betekent ook rekening houden met elkaar en elkaar helpen:

- Tijdens het werk stoor je elkaar niet.
- Je voelt je verantwoordelijk voor het welzijn van de medeleerlingen.
- Je voelt je verantwoordelijk voor de sfeer in de groep en school als geheel.

Pestgedrag hoort daar niet bij, maar belangstelling voor een ziek kind en zorg dragen voor een nette schoolomgeving wel.

Kinderen moeten het normaal vinden dat je elkaar helpt en dat je hulp vraagt. Leerkrachten moeten hen dit, waar nodig, leren.

3.13 Werkvormen samenwerken (coöperatief leren)

Een werkvorm rondom het samenwerken is het coöperatief leren. Deze vorm hanteren wij vaak op onze school. Kenmerken van het coöperatief leren:

- het creëren van wederzijdse afhankelijkheid: de opdracht wordt door de leraar zo geformuleerd dat de groep alleen succes kan hebben als alle leden van de groep zich inzetten en een bijdrage leveren;
- individuele verantwoordelijkheid; elke leerling is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen leren en gedrag, niet alleen het groepsresultaat telt, elke leerling wordt ook persoonlijk beoordeeld op prestaties.

Het gaat om het (bewust) samenwerken van goede en minder goede leerlingen in tweetallen of kleine groepjes. De kinderen ondersteunen en helpen elkaar en zoeken samen naar oplossingen voor problemen. Zwakke leerlingen profiteren van de aanmoediging, uitleg en hulp van medeleerlingen. Ook goede leerlingen profiteren van het samenwerken in een heterogene groep: door anderen te helpen, bereiken ze beheersing van de stof op een hoger niveau. Bovendien neemt de effectieve leertijd toe wanneer de leraar gebruik maakt van het vermogen van leerlingen om elkaar te helpen. Het gaat bij coöperatief leren om zowel het leren van inhouden als het leren samenwerken; er is dus sprake van een cognitief en een sociaal doel.

Onze coöperatieve werkvormen zijn gebaseerd op de principes van Kagan.

Structuren

Er zijn verschillende structuren die de leraar kan gebruiken om de kinderen te leren samenwerken. Door het hanteren van strikte structuren heeft de leraar grip op het gebeuren in de klas. In het begin moeten alle stappen uitgelegd worden. Later weten de kinderen hoe het werkt en volstaan enkele aanwijzingen.

Op school krijgen de kinderen per jaargroep verschillende structuren aangeleerd, zodat eind groep 8 de kinderen in aanraking zijn gekomen met vele structuren rondom coöperatief leren.

Daltonaspecten in relatie met... Samenwerken en samen werken	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Verantwoordelijkheid nemen voor je taak tijdens het samenwerken. De vrijheid om hulp te zoeken en te geven.
zelfstandigheid	Zelfstandig hulp zoeken en hulp verlenen. Zelfstandig de uitvoering van de taak op je nemen.
samenwerking	Samenwerking spreekt voor zich.
reflectie	Leerlingen reflecteren (samen met de leerkracht) op het verloop van het samenwerken. De leerkracht bekijkt welke samenwerkingsopdrachten geschikt zijn om leerlingen te laten samenwerken.
effectiviteit	Door zelf problemen te leren oplossen wordt de effectiviteit van het onderwijs op de lange termijn vergroot. De afhankelijkheid van de leerkracht neemt af.
borging	Afspraken rondom het samenwerken liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.14 Leerlingenraad

Bij ons op school hebben we een leerlingenraad. Deze leerlingenraad komt maandelijks samen om te vergaderen over schoolse zaken. De leerlingenraad bestaat uit leerlingen van de groepen 5 tot en met 8. Elke groep is met twee leerlingen vertegenwoordigd. De leerlingenraad wordt elk jaar opnieuw gekozen door middel van stemmen of loten.

Alle leerlingen van de school kunnen ideeën aandragen. Deze ideeën worden in de ideeënbus gestopt. Op een gegeven moment wordt deze bus geleegd en een agenda opgesteld. Dit samen in overleg met de verantwoordelijke leerkracht. Daarnaast volgt er na iedere leerlingenraadvergadering een klassenvergadering in de klas. De punten die besproken moeten worden betreffen dezelfde punten die op de eerstvolgende agenda staan. Leerlingen van de leerlingenraad leiden deze klassenvergadering. Zij maken tevens aantekeningen.

De voorzitter probeert de leerlingenraadvergadering in goede banen te leiden door ervoor te zorgen dat de leerlingen niet door elkaar praten, dat er naar elkaar geluisterd wordt en dat iedereen aan bod komt. Door het houden van vergaderingen hebben de kinderen meer verantwoordelijkheidsgevoel voor de dingen waar ze mee bezig zijn. Ze kunnen hierop ook worden aangesproken door medeleerlingen. Ze merken dat ze gehoord worden en dat hier ook iets mee gedaan wordt.

Daltonaspecten in relatie met... Leerlingenraad	
vrijheid / verantwoordelijkheid	Leerlingen krijgen een grote verantwoordelijkheid door zelf te mogen ingaan op het door hen genoten onderwijs en doordat ze daar ook echt iets over te zeggen hebben.
zelfstandigheid	In principe worden de vergaderingen met minimale hulp van de leerkracht voorbereid en geleid. Dit dezelfde geldt ook voor de klassenvergaderingen.
samenwerking	Alle rollen kennen een dubbele samenstelling waardoor het samenwerken wordt bevorderd.
reflectie	Tijdens de vergadering wordt teruggeblikt op gedane zaken en wordt vooruit gekeken op wat nog komen gaat.
effectiviteit	De leerkracht leert knelpunten in het onderwijs kennen en kan daar iets mee doen zodat de effectiviteit van het onderwijs kan worden vergroot.
borging	Afspraken rondom de leerlingenraad liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

3.15 Zorg voor de klas, zorg voor de school

Verantwoordelijkheid geven aan kinderen, betekent ook dat ze leren zorg te dragen voor de klas en de school. In alle groepen hebben leerlingen per toerbeurt een klassentaak. Dit varieert van klas vegen tot het legen van prullenbakken of het 'stekkeren van de snappets'.

In de school zijn ook schoolregels van kracht. Wij noemen ze 'leefregels'. Een van deze regels heeft te maken met het netjes houden van algemene ruimtes. We spreken er op aan dat zij verantwoordelijk zijn voor hun eigen werkomgeving.

Onze leefregels van de school zijn ...

Wil ik iets doen, dan denk ik groen

Iedereen wordt blij van een compliment van mij

Ik houd mij aan afspraken

Iedereen hier is knap op zijn eigen manier

Ik geef mezelf en een ander de ruimte

Daltonaspecten in relatie met... Zorg voor de klas, zorg voor de school

vrijheid / verantwoordelijkheid	Deze activiteiten zijn gericht op het stimuleren van het verantwoordelijkheidsgevoel.
zelfstandigheid	Leerlingen weten van te voren wat zij moeten doen.
samenwerking	Klassentaken heb je nooit alleen. Je voert ze altijd met je maatje uit.
reflectie	Leerkrachten reflecteren regelmatig met de leerlingen op het principe zorg voor de klas/ zorg voor de school.
effectiviteit	Doordat leerlingen zorg dragen voor het netjes houden van de klas/ de school heeft de leerkracht tijd om andere kinderen te helpen.
borging	Afspraken rondom de leefregels en de klassentaken liggen schoolbreed vast. Gemaakte afspraken worden jaarlijks kritisch bekeken en waar nodig aangepast of bijgesteld.

4. Informatie en rapportage

Dat onze school een Daltonschool is, dragen we uit naar ouders en kinderen, maar bijvoorbeeld ook naar invalleerkrachten. Voor de **algemene informatie** zullen we onder andere gebruik maken van de volgende vormen;

- (Dalton)informatie avonden van de groepen aan het begin van het schooljaar
- Parro; het mailplatform van onze school
- De internetsite van de school en facebook van de school
- Rondleidingen voor wie er belangstelling heeft
- Voorlichting aan aspirant-ouders
- De schoolgids
- Het schoolplan
- Brochures over onze Daltonschool
- Dit Daltonboek

.... daarbij staat onze schooldeur altijd open voor iedereen die vragen heeft of informatie wil.

De vaardigheden die kinderen op een Daltonschool dienen te ontwikkelen, worden ook gerapporteerd aan de **ouders** van de **individuele kinderen**.

- Tijdens de (ouder)gesprekken;
 - Hoop- en dromengesprekken
 - Voortgangsgesprekken met leerling-ouder-leerkracht
- In het rapportfolio van de kinderen (zie paragraaf 4.1).

Het is ook belangrijk om de kinderen regelmatig te herinneren aan het hoe, maar ook het waarom van de werkwijze op onze school.

Het meest geëigende moment daarvoor is **het begin van het schooljaar**, maar daarnaast zal de groepsleerkracht **voortdurend**, bijvoorbeeld tijdens de evaluatie van de weektaak, de Daltonprincipes onder de aandacht van de kinderen brengen.

4.1 Rapportfolio

Het rapportfolio betreft een documentatiemap die gedurende het schooljaar en de schoolloopbaan van de leerling zal groeien.

De leerkracht vult gedurende het schooljaar het rapportfolio aan met resultaten en beoordelingen. Daarnaast voegt de leerling zelf ook documenten toe die van toepassing zijn op zijn of haar vorderingen. Tevens worden er leerling producten toegevoegd waar de leerling trots op is.

Ook wordt er van ouder(s) of verzorger(s) iets gevraagd. Zij krijgen een aandeel in het rapportfolio van hun zoon of dochter. Onderzoek heeft uitgewezen dat betrokkenheid van ouders bij het onderwijs aan hun zoon of dochter een bijdrage levert aan een groter welbevinden en hogere leeropbrengsten.

Drie keer in het schooljaar zal het rapportfolio mee naar huis gaan. Een week lang mag de leerling zijn of haar map thuis houden en tonen aan belangstellenden. Vervolgens wordt het rapportfolio weer op school verwacht. In de agenda van Parro staat genoteerd wanneer het rapportfolio mee naar huis gaat en wanneer het weer terug naar school moet.

Wanneer er thuis iets van de leerling of van ouder(s) of verzorger(s) wordt verwacht, zal dit via Parro gecommuniceerd worden.

Inhoud rapportfolio

Groep	Documenten
Algemeen	• Start Hoop- en droomgesprekken • Voortgang gesprekken • Eind Hoop- en droomgesprekken • DIA-resultaten (landelijke toetsen) (vanaf groep 3) • Herfst-woord en Lente-woord • Daltonrapport • Fijne motoriek / schrijfoefening • Leerling producten • Engels • Muziek • Bewegingsonderwijs • Themablad (o.a. ontwerp je scherp, ontdek je gek) • Creativiteit (Crea-Musea)
Groep 1	• Leerlijnen van Parnassys
Groep 2	• Leerlijnen van Parnassys • LAS resultaten
Groep 3	• Resultaten Snappet (rekenen) • Resultaten lezen en spelling (Veilig Leren Lezen) • AVI lezen
Groep 4 – 8	• Resultaten Snappet • Snappet-gesprek • AVI lezen

5. Daltononderwijs in ontwikkeling

Dalton is altijd in ontwikkeling. Zo ook wij met onze school, met ons team en ons onderwijs aan leerlingen. In het onderstaande vierjarenplan beschrijven wij ons Daltonactiviteitenplan. Hierin geven wij aan waarin wij ons verder willen ontwikkelen binnen ons onderwijs in Dalton.

5.1 Realisatie vorig Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2020-2021

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Evaluatie Daltonplan 2019-2023	Daltoncoördinator	Ja
Opstellen en of bijstellen Daltonboek 2023-2027	Daltoncoördinator	Ja
Opstellen en of bijstellen vierjarenplan	Daltoncoördinator	Ja
Doorgaande lijn taakbrieven	Daltoncoördinator Leerkrachte BB	Ja
Hulppeindienst leerlingen implementeren en borgen	Daltoncoördinator Leerkrachten BB	Lopend
Leerlingen groep 8 tijdens driehoeksgesprekken de leiding geven in gesprekken	Leerkracht groep 8	Ja

5.2 Realisatie vorig Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2021-2022

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Aanpassing taakbrief groep 3 en 4	Daltoncoördinator Leerkrachten groep 3-4	Ja
Evalueren nieuwe taakbrieven	Daltoncoördinator Leerkrachte BB	Ja
Portfolio digitaliseren in Chromebook en Teams	Daltoncoördinator Leerkrachten BB	Nee, ervoor gekozen dit niet te doen
Leerlingen groep 7 tijdens driehoeksgesprekken de leiding geven in gesprekken	Leerkracht groep 7	Nee
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	Lopend
Inzet coöperatieve werkvormen; doorgaande lijn; afspraken maken	Team	Lopend

5.3 Realisatie vorig Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2022-2023

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Evaluatie digitaal portfolio	Daltoncoördinator Leerkrachten BB	Schriftelijk rapportfolio
Leerlingen groep 7 tijdens driehoeksgesprekken de leiding geven in gesprekken	Leerkracht groep 7	Nee
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	Lopend
Inzet coöperatieve werkvormen; doorgaande lijn; afspraken maken	Team	Lopend
Evaluatie inzet eerste jaar rapportfolio	Team	Afgerond en documenten aangepast.
Bijstellen inzet en documentatie (planning) rapportfolio	Team	Aangepast.

5.4 Realisatie vorig Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2023-2024

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Evaluatie Daltonplan 2019-2023	Daltoncoördinator	Ja
Opstellen en of bijstellen Daltonboek 2023-2027	Daltoncoördinator	Ja
Opstellen en of bijstellen vierjarenplan	Daltoncoördinator	Ja
Thema eigenaarschap ontwikkelen	Daltoncoördinator	Ja
Leerlingen groep 7 tijdens driehoeksgesprekken de leiding geven in gesprekken	Leerkracht groep 7	Nee
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	Lopend
Inzet coöperatieve werkvormen; doorgaande lijn; afspraken maken	Team	Nee
Taakbrief groep 3	Daltoncoördinator / i.s.m. leerkrachten groep 3	Ja
Gebruik en inzet rapportfolio evalueren en bijstellen	Daltoncoördinator	Ja

5.5 Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2024-2025

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Vorbereiding visitatie 2024	Daltoncoördinator	Ja
Opstellen Daltonboek 2025-2028	Daltoncoördinator	Ja
Evalueren inzet coöperatieve werkvormen / coöperatief leren	Daltoncoördinator / i.s.m. kartrekker coöperatieve werkvormen	
Professionalisering en schoolontwikkeling coöperatieve werkvormen	Daltoncoördinator / i.s.m. kartrekker coöperatieve werkvormen	Lopend
Huisvesting à Dalton 3.0 o.a. bezoek nieuwbouwdaltonscholen	Daltoncoördinator Team	Lopend
Borgen thema inzet door de hele school	Team	Nee door nieuwe methode Atlantis
Thema eigenaarschap ontwikkelen	Daltoncoördinator	Ja

Daltonrapport bijstellen n.a.v. wensen leerlingen, leerkrachten en ouders	Daltoncursisten Team	Ja
Evalueren en evt. bijstellen weektaak groep 3 (schriftelijk)	Daltoncoördinator Leerkracht(en) groep 3	Ja
Daltonwand introduceren	Daltoncoördinator Team Leerlingenraad	Lopend
Daltonbord introduceren	Daltoncoördinator Team	Lopend

5.6 Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2025-2026

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Acties wat betreft evt. aanbevelingen daltonvisitatie	Daltoncoördinator Team	
Evalueren weektaak.com groep 4-8	Daltoncoördinator	
Evt. bijstellen weektaak.com groep 4-8	Daltoncoördinator / i.s.m. kartrekker coöperatieve werkvormen	
Evalueren inzet planbord onderbouw	Daltoncoördinator Leerkrachten OB	
Alle docenten hebben het Daltoncertificaat in hun bezit	Leerkrachten	
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	
Borgen 'eigenaarschap' door de school	Daltoncoördinator Team	
Thema 'eigenaarschap' uitbreiden naar basisvakken (instructies)	Daltoncoördinator Team	
Evaluatie/ bijstellen Daltonboek 2025-2028 i.c.m. vierjarenplan	Daltoncoördinator	

Weektaak.com uitbreiden qua inzet: OOP	Daltoncoördinator Team MB en BB	
Daltonwand en Daltonbord: duurzaam borgen (oa. Daltonboek, borgdocumenten)	Daltoncoördinator en Team Leerlingenraad	

5.7 Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2026-2027

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Borgen afspraken doorgaande lijn	Daltoncoördinator	
Evaluatie/ bijstellen Daltonboek 2025-2028 i.c.m. vierjarenplan	Daltoncoördinator	
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	
Thema 'eigenaarschap' uitbreiden naar middagen (crea-musea, ontdek je gek, ontwerp je scherm)	Daltoncoördinator Team	
Borgen afspraken weektaak.com	Daltoncoördinator Team MB en BB	

5.8 Vierjarenplan Dalton en Dalton- activiteitenplan 2027-2028

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Borgen afspraken doorgaande lijn	Daltoncoördinator	
Evaluatie/ bijstellen Daltonboek 2025-2028 i.c.m. vierjarenplan	Daltoncoördinator	
Opstellen Daltonboek 2028-2031	Daltoncoördinator	
Huisvesting à Dalton 3.0	Team	

5.8 Jaarlijks terugkerende speer- en actiepunten

Wat	Verantwoordelijk	Gerealiseerd?
Daltonbeleid bijstellen en of aanpassen en borgen	Daltoncoördinator	
Daltononderwijs is een vast agendapunt	Daltoncoördinator	
Deelname Daltoncoördinator aan de DON-vergadering	Daltoncoördinator	
Collegiale consultatie is een vast onderdeel, twee keer per jaar.	Daltoncoördinator Team	
Nieuwe collega's begeleiden en eventuele nascholing voor Dalton	Daltoncoördinator	
Methodecheck; zijn alle methodes Dalton-proof?	Daltoncoördinator Team	
Ouderbetrokkenheid gericht op Dalton blijven stimuleren	Daltoncoördinator Team	
Rapportfolio	Daltoncoördinator Team	

6. Bijlagen

Bijlage 1: Daltonwerkwijze Kingschool

Bijlage 2: Kijkwijzer Dalton op de Kingschool

Bijlage 3: Visitatie Kingschool (2018)

